

PROPOSTES més rellevants del document final del sínode

INDICACIONS CONCRETES PER A L'ESGLÉSIA LOCAL

Part I: El cor de la sinodalitat

“Creació d'un Grup d'estudi específic, al qual confiem la reflexió sobre com fer que les celebracions litúrgiques siguin més expressives de la sinodalitat; també podria ocupar-se de la predicació dins de les celebracions litúrgiques i del desenvolupament d'una catequesi sobre la sinodalitat en clau mistagògica” (nº 27).

Part II: La conversió de les relacions

Els laics

“En una Església sinodal missionera, sota la guia dels seus Pastors, les comunitats podran enviar i sostenir aquells que han estat enviats. Per tant, es concebran a si mateixes principalment al servei de la missió que els fidels duen a terme en la societat, en la vida familiar i laboral, sense centrar-se exclusivament en les activitats que tenen lloc al seu interior i en les seves necessitats organitzatives” (nº 59).

La dona

“Aquesta Assemblea fa una crida a l'aplicació plena de totes les oportunitats ja previstes en la legislació vigent en relació amb la funció de la dona, especialment en els llocs on encara no s'han implementat” (nº 60).

Els joves

“mereix ser assumida la proposta, sorgida gràcies a la seva contribució, d'«una experiència d'acompanyament amb vista al discerniment», que inclou la vida fraterna compartida amb educadors adults, un compromís apostòlic per viure junts al servei dels més necessitats; l'oferta d'una espiritualitat arrelada en la pregària i en la vida sacramental” (nº 62).

Persones amb discapacitats

“Per afavorir la seva participació en la vida i missió de l'Església, es proposa la creació d'un Observatori Eclesial de la Discapacitat” (nº 63).

Ministeris laicals

“En una Església sinodal missionera, es demana la promoció de més formes de ministeris laicals, és a dir, ministeris que no requereixen el sagrament de l'Orde, no només en l'àmbit litúrgic” (nº 66).

La teologia

“L’Assemblea convida les institucions teològiques a continuar la recerca adreçada a aclarir i aprofundir el significat de la sinodalitat i la formació que l’acompanya en les Esglésies locals” (nº 67).

Els bisbes

“L’Assemblea sinodal desitja que el Poble de Déu tingui més veu en l’elecció dels bisbes” (nº 70).

Les funcions dels diaques

“S’han d’especificar en resposta a les necessitats de cada Església local, en particular per despertar i sostenir l’atenció de tothom vers els més pobres, en el marc d’una Església sinodal missionera i misericordiosa” (nº 73).

Bisbes, preveres i diaques

“Una distribució més articulada de tasques i responsabilitats, un discerniment més valent del que pertany pròpiament al ministeri ordenat i del que pot i s’ha de delegar en altres, afavorirà el seu exercici d’una manera espiritualment més sana i pastoralment més dinàmica en cadascun dels seus ordes” (nº 74).

Fidels laics, homes i dones, com a ministres extraordinaris del baptisme o del matrimoni

“Sobre la base de les necessitats dels contextos locals, s’ha de considerar la possibilitat d’ampliar i estabilitzar aquestes oportunitats d’exercici ministerial per part dels fidels laics” (nº 76).

“A als fidels laics, homes i dones, se’ls han d’oferir més oportunitats de participació, explorant també altres formes de servei i ministeri en resposta a les necessitats pastorals del nostre temps, en un esperit de col·laboració i coresponsabilitat diferenciada” (nº 77).

- una participació més àmplia de laics i laiques en els processos de discerniment eclesial i en totes les fases dels processos decisoris (elaboració i presa de decisions);
- un accés més ampli de laics i laiques als llocs de responsabilitat a les diòcesis i les institucions eclesiàstiques, inclosos els Seminaris, els Instituts i les Facultats de teologia, d’acord amb les disposicions vigents;
- un major reconeixement i suport a la vida i als carismes dels consagrats i consagrades i al seu exercici en llocs de responsabilitat eclesial;
- l’augment del nombre de laics i laiques qualificats que actuïn com a jutges en els processos canònics;
- el reconeixement efectiu de la dignitat i el respecte dels drets de qui treballa com a empleat de l’Església i de les seves institucions.

“Crear un ministeri d’escolta i acompanyament, mostrant diverses orientacions ... Els contextos locals on aquesta necessitat és més sentida podran promoure’n l’experimentació i desenvolupar possibles models sobre els quals discernir” (nº 78).

Part III: La conversió dels processos

“Comprometre’s amb processos de presa de decisions basats en el discerniment eclesial i assumir una cultura de transparència, de rendició de comptes i d’avaluació requereix una formació adequada que no sigui només tècnica, sinó capaç d’explorar-ne els fonaments teològics, bíblics i espirituals” (nº 80).

El discerniment: “promoure una àmplia participació en els processos de discerniment, tenint especial cura de la implicació dels qui es troben als marges de la comunitat cristiana i de la societat” (nº 82).

“En les Esglésies locals, a partir de les petites comunitats eclesials i de les parròquies, és essencial oferir oportunitats de formació que difonguin i alimentin una cultura de discerniment eclesial per a la missió, particularment per a aquells que tenen rols de responsabilitat” (nº 86).

Presa de decisions: “promoure procediments que facin efectiva la reciprocitat entre l’assemblea i els qui la presideixen, en un clima d’obertura a l’Esperit i de confiança mútua, a la recerca d’un consens tan unànim com sigui possible. El procés ha de preveure també la fase d’aplicació de la decisió i la de la seva avaluació, en les quals les funcions dels subjectes implicats s’articulen en noves modalitats” (nº 90).

“Una correcta i decidida posada en pràctica de processos decisoris autènticament sinodals contribuirà al progrés del Poble de Déu en una perspectiva participativa, en particular a través de les mediacions institucionals previstes pel dret canònic, especialment els organismes de participació... Correspon a les Esglésies locals trobar modalitats adequades per posar en pràctica aquests canvis” (nº 94).

Transparència, rendició de comptes i avaluació: “Si bé la pràctica de retre comptes als superiors s’ha conservat al llarg dels segles, cal recuperar la dimensió de la rendició de comptes que l’autoritat està cridada a donar a la comunitat” (nº 99).

“Igualment necessàries són les estructures i formes d’avaluació periòdica de la manera com s’exerceixen les responsabilitats ministerials de tota mena” (nº 100).

“Correspon a les Esglésies locals, i sobretot a les seves agrupacions, construir sinodalment formes i procediments eficaços de rendició de comptes i d’avaluació, adequats a la varietat de contextos, a partir del marc normatiu civil, de les legítimes expectatives de la societat i de la disponibilitat efectiva de competències en la matèria” (nº 101).

Sembla necessari garantir com a mínim:

- “un funcionament eficaç dels Consells d’Afers Econòmics” (nº 102).
- “la implicació efectiva del Poble de Déu, especialment dels membres més competents, en la planificació pastoral i econòmica” (nº 102).
- “la preparació i publicació (adequada al context local i amb accessibilitat efectiva) d’un informe anual de rendició de comptes econòmica, certificat en la mesura del possible

per auditors externs, que faci transparent la gestió dels béns i dels recursos financers de l'Església i de les seves institucions" (nº 102).

- "l'elaboració i publicació d'un informe anual de rendició de comptes sobre el compliment de la missió, que inclogui una presentació de les iniciatives empreses en l'àmbit de la salvaguarda (safeguarding: protecció i cura de menors i persones vulnerables) i la promoció de l'accés dels laics a llocs d'autoritat i la seva participació en els processos decisoris, especificant-ne la proporció en relació amb el gènere" (nº 102).
- "procediments per a l'avaluació periòdica del rendiment de tots els ministeris i tasques dins de l'Església" (nº 102).

Òrgans de participació: "haurien de ser obligatoris, com es requereix en totes les etapes del procés sinodal, i poder exercir plenament el seu paper, no de manera purament formal, sinó de forma adequada als diferents contextos locals" (nº 104).

"intervenir en el funcionament d'aquests organismes, començant per l'adopció d'una metodologia de treball sinodal" (nº 105).

"La mateixa atenció s'ha de prestar a la composició dels òrgans de participació, de manera que es favoreixi una implicació més gran de les dones, dels joves i dels qui viuen en condicions de pobresa o marginació. A més, és essencial que aquests òrgans incloguin persones batejades compromeses amb el testimoni de la fe en les realitats ordinàries de la vida i en les dinàmiques socials, amb una disposició apostòlica i missionera reconeguda, i no només persones dedicades a organitzar la vida i els serveis dins de la comunitat" (nº 106).

Assemblees eclesials: "Com a model de consulta i d'escolta, també es proposa que se celebrin amb una certa regularitat assemblees eclesials a tots els nivells, procurant no limitar la consulta dins de l'Església" (nº 107).

Part IV: La conversió dels vincles

Davant del fenomen de la urbanització: "L'Església està cridada a viure en aquests contextos, reconstruint la vida comunitària, donant rostre a realitats anònimes i teixint relacions fraternals. Per a això, a més d'aprofitar al màxim les estructures que encara són adequades, es requereix una creativitat missionera que explori noves formes de pastoral i identifiqui camins concrets d'atenció" (nº 111).

"Tanmateix, també és cert que les realitats rurals, algunes de les quals són veritables perifèries existencials, no s'han de descuidar i requereixen una atenció pastoral específica, igual que els llocs de marginació i exclusió" (nº 111).

La cultura digital: "Les esglésies locals han d'animar, donar suport i acompanyar els qui es dediquen a la missió en l'ambient digital. Les comunitats i grups digitals d'inspiració cristiana, especialment de joves, també estan cridats a reflexionar sobre la manera com creen vincles de pertinença, a promoure la trobada i el diàleg, a oferir formació entre iguals i a desenvolupar una manera sinodal de ser Església" (nº 113).

“Aquesta evolució social i cultural exigeix que l'Església es pregunti sobre el significat de la seva dimensió «local» i qüestioni les seves formes organitzatives per servir millor la seva missió. Sense deixar de reconèixer el valor de la presència en contextos geogràfics i culturals concrets, és essencial entendre el «lloc» com la realitat històrica en què pren forma l'experiència humana. És allí, en la trama de relacions que s'estableixen, on l'Església està cridada a expressar la seva sacramentalitat (cf. LG 1) i a realitzar la seva missió” (nº 114).

La parròquia: “Els canvis en la concepció i en la manera de viure la relació amb el territori obliguen a reconsiderar-ne la configuració ... Per respondre a les noves exigències de la missió, està cridada a obrir-se a formes inèdites d'acció pastoral que tinguin en compte la mobilitat de les persones i el «territori existencial» en què es desenvolupa la seva vida” (nº 117).

Instituts de vida consagrada, Societats de vida apostòlica, Associacions, Moviments i noves Comunitats: “És responsabilitat específica del bisbe diocesà o eparquial animar aquesta multiplicitat i tenir cura dels vincles d'unitat. Els instituts i agregacions (associacions, moviments i noves comunitats) estan cridats a actuar en sinergia amb l'Església local, participant en el dinamisme de la sinodalitat” (nº 118).

Part V: Formar un poble de deixebles missioners

La formació: “Una de les peticions que ha sorgit amb més força de tot arreu al llarg del procés sinodal és que la formació sigui integral, contínua i compartida” (nº 143).

“Que els itineraris de discerniment i formació dels candidats al ministeri ordenat es configurin a l'estil sinodal. Això significa que han de preveure una presència significativa de figures femenines, una inserció en la vida quotidiana de les comunitats i una educació per col·laborar amb tothom a l'Església i practicar el discerniment eclesial” (nº 148).

“És necessari tenir cura que el missatge cristià estigui present a la xarxa de formes fiables que no en distorsionin el contingut de manera ideològica... És important que les institucions educatives de l'Església ajudin infants i adults a desenvolupar habilitats crítiques per navegar amb seguretat per la xarxa” (nº 149).

“La promoció en tots els ambients eclesials d'una cultura de tutela i protecció (safeguarding), per fer de les comunitats llocs cada vegada més segurs per als menors i les persones vulnerables... Cal continuar amb aquest compromís, oferint una formació específica i contínua, adequada a aquells que treballen en contacte amb menors i adults vulnerables, perquè puguin actuar amb competència i sàpiguen captar els senyals, sovint silenciosos, dels qui viuen un drama i necessiten ajuda... Els processos de safeguarding han de ser objecte de seguiment i avaluació constants. Les víctimes i els supervivents han de ser acollits i acompanyats amb gran sensibilitat” (nº 150).